

Szindbád feltámadása —

avagy Krúdy-kiállítás
Budapesten

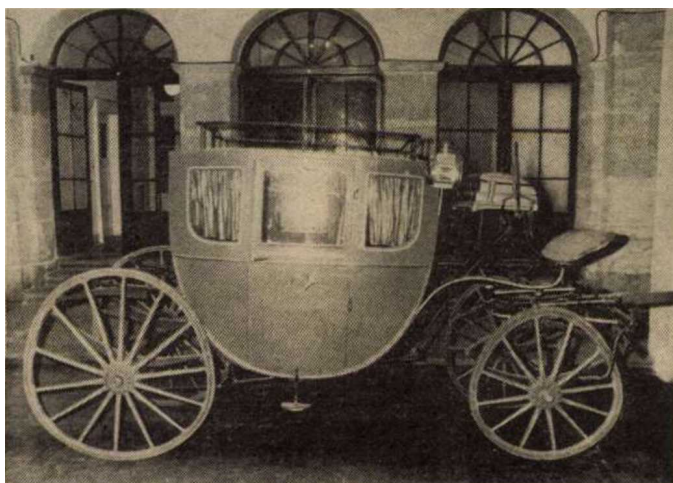
A Petőfi Irodalmi Múzeum kapuja mögött vöröszínű postakocsi fogadja a látogatót. Ilyen postakocsin utazva álmolta végig Krúdy Gyula Szindbád megannyi regényes útját. A vörös postakocsi a balatonszemesi Fostamúzeumból elindulva, tiszteletúttal adózott az álmovilág híres utazójának, Krúdy Gyulának. A Károlyi-palota első emeletén, három teremben nyílt meg az író születésének centenáriuma alkalmából rendezett emlékkiállítás. Kerényi Ferenc és Lencső László rendezte,

„Őszi utazások...” címmel. A kiállítás rendezői az adott tér kihasználása mellett olyan önálló belső térrendszert is kialakítottak, melyben Krúdy sajátos álmovilága hatásosan érvényesül. Az író és korát, valamint írásainak hangulatát bemutató kiállítás mind formailag, mind tartalmilag eltér a hagyományos irodalmi kiállítások rendszerétől. Az első teremben a falon Krúdy fiatalkori arcképe nyitja a tablósort. Mellette a Krúdy-címer és a családfa látható,

Latinovits Zoltán a Szindbád című filmben.

től emlékebe kapott legyezővel az asztalán. Egy kiskocsmabelsejében terített asztal, csapos boroshordó idezi a gyomor örömeit. A negyedik sarokban a Tótágas című novella hangulata elevenedik fel a két fehérharisnyás, tótágast álló, a bokáján lila szalaggal díszített női láb láttán. Az enteriőröktől határolt rész egy kisvárosi tér hangulatát árasztja. A házfalokról egykori, híres cégek függenek, mint az aranykéz —, a vörösrák —, a kék-golyó — cégei. A harmadik teremben túllüggöny rejt sejtelmesen a mögötte meghúzódó tárgyakat: az ősz szőnyegén, a rozsdabarna avaron korabeli női cipők, sietős szétdobáltságban, mintha asszonyaik az imént vetették volna le. Legyező, emlékkönyv, kesztyűk és órák: a múlt idő néma tanúi. Fatörzsek közt egy menyasszony és vőlegény alakja tűnik fel. A füstszí-

A vörös postakocsi

A kiállítás részlete.

valamint 1848-as csatajelenetet ábrázoló nagyítás a honvédkapitány nagypapa egésszalagos fényképével. A családi hagyományt idéző képek alatt biedermeier enteriőrt rendeztek be. Az asztalon díszes-kötésű, fiktív családi album, melyben Krúdy-vonatkozású fényképek talál a látogató. A szemközti falon színes festményreprodukciók sora utal a dualizmuskori Magyarország történelmére, társadalmára. A századforduló hangulatát egy kávéházi terasz eleveníti fel. A fogascon korabeli lapok fakszimiléi, a márványasztalon albumok, reggelizőkészlet látható, a terasz felett világosszínű túllüggöny ível át. A második terembe lépve Krúdy novelláinak világára utaló, hangulatos enteriőrök fogadják a látogatót. A korabeli tárgyak kissé ironikus hangsúllyal szerepelnek. A terem négy sarkában álfalakal körülvett, belső teret alakítottak ki, ezekben látjuk Majmunka szobáját, a Szindbádot — az utazásra mindig kész, nyitva tartott útiládaival, a valamely hölgy-

nő túllüggöny által határolt rész Krúdy melankólikus álmovilágát idezi. A párhuzamos fal anyaga — mintegy ellensúlyozásként — a korabeli valóság képeit idézik. A háttérben a húsz-harminc éves világát szoció-fotók vetítik elénk. A durva faácsolat, alatta a homok és kő a társadalmi ott-hontalanságra utalnak. A kiállítás zárófalan Krúdy jelképes koporsóját látjuk. Efölött magasodik egy grafikus ábrázolt életfa különböző Krúdy kiadásokkal.

Az emlékkiállítás atmoszférája, az új ötleteken alapuló rendezés eléri célját: a látogató-útitárs elé élményszerűen tárul Krúdy világa. Kedvet kap nemcsak a regények kézbeviteléhez és elolvasásához, de az újraolvasáshoz is. Ez a kiállítás, mely a jövő áprilisáig tekinthető meg, példa arra hogyan lehet irodalmi anyagot a múzeumlátogatók széles rétegének megfelelő vizuális eszközökkel — látványban fogalmazva — hatásosan bemutatni.